

**Sayın Meclis Başkanım, Değerli Divan, Değerli Şeref Üyemiz Sayın Bora Aynagöz, Kıymetli Meclis Üyelerimiz, Yeşilay'ın değerli Genel Başkanı, basınımızın güzide temsilcileri;**

**Hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygıyla, hürmetle selamlıyorum.**

Bu ay Meclis toplantımızı; üretimin, istihdamın ve ihracatın kalbinde, Ankara Sanayi Odası 2. Organize Sanayi Bölgemizde gerçekleştirmenin heyecanını ve mutluluğunu yaşıyorum. Sanayide teknolojik dönüşümün, yeşil sanayinin ve yüksek katma değerli yatırımların odağında yer alan ASO 2. OSB'de bir araya gelmeyi, proje ve faaliyetlerimizi üretimle iç içe bir ortamda şekillendirmeyi son derece önemli buluyorum. Evinize hoş geldiniz diyor, ASO 2. Organize Sanayi Bölgesi Müdürlüğümüze de bizi konuk ettikleri için teşekkür ediyorum.

Konuşmama başlamadan önce, ciğerlerimizi yakan, büyük bir üzüntü ve endişeyle takip ettiğimiz orman yangınlarına değinmek istiyorum. İklim değişikliğinin sonucu olarak maalesef orman yangınlarındaki artış büyük bir sorun haline geldi. Geleceğimizi tehdit eden bu soruna karşı devletimizin tüm kurumlarına olduğu kadar vatandaşlarımıza da büyük sorumluluklar düşüyor. Hem orman yangınlarını önleme hem de yangınlara müdahale konusunda büyük bir hassasiyetle en ileri tedbirleri almamız gerekiyor.

Yangınların bir an önce kontrol altına alınması ve ciğerlerimizi yakan yeni yangın haberleri almamak en büyük temennimizdir.

Bu vesileyle "Yeşil Vatanımızı" korumak uğruna şehit olan orman işçilerimize ve gönüllülerimize de bir kez daha Allah'tan rahmet, ailelerine ve yakınlarına başsağlığı ve sabır diliyorum.

Sizlerle sevindirici bir haberimizi de paylaşmak istiyorum. Meclis Başkanlık Divanı Katip Üyemiz Sayın Didar Danış Ezer'in ikiz bebekleri dünyaya geldi. Allah sağlıklı, uzun ömürler versin; analı babalı büyütsün. Sayın Ezer'i ve kıymetli eşini yürekten tebrik ediyorum.

**Değerli Meclis Üyeleri,**

Son dönemde jeopolitik belirsizliklerin artmasıyla birlikte risk algısının negatif yönde değişmesi, küresel ekonomik büyümenin önümüzdeki dönemde düşük seyretmeye devam edeceğine dair sinyaller vermektedir.

Küresel ticaret hacminde toparlanmanın sınırlı kalması, arz zincirlerinde kalıcı hale gelen kırılmalar ve temel girdilerdeki maliyet baskıları, büyüme üzerindeki yapısal engelleri güçlendiriyor. Ticaretteki korumacı adımlar ve jeopolitik gerginlikler, dünya genelinde yatırımları ve tüketimi baskı altında tutuyor.

Dünya Bankası Haziran 2025 raporuna göre küresel büyüme, 2025'te %2,3 ile son yılların en düşük hızına gerileyecek. Bu oran, yılın başındaki tahminine göre yarım puanlık bir düşüşe işaret ediyor. Yine OECD'nin 2025 Haziran güncellemesi, küresel büyümenin yıl sonunu %2,9 gibi zayıf bir performansla kapatacağını gösteriyor. Sonuç olarak, 2022'den bu yana yavaşlayan küresel büyüme, pandemi öncesi on yılın ortalaması olan %3,7'nin belirgin şekilde altında seyrediyor.

Tüm bu dinamikler, kısa vadede piyasalarda iyileşen risk iştahına rağmen, uzun vadeli büyüme perspektifinde temkinli olunması gerektiğini gösteriyor.

### **Kıymetli yol arkadaşlarım**

Yaklaşık yarım asırdır ülkemizin başına musallat olan terör belasının sona ermesi yolunda önemli gelişmeler yaşadığımız günlerden geçiyoruz. Terörün olmadığı, ocaklara şehit ateşinin düşmediği, huzur ve güven ortamının tesis edildiği ülkemiz, sadece toplumsal barış değil, aynı zamanda ekonomik büyüme ve kalkınma açısından da büyük kazanımlar sağlayacaktır.

Bu süreçte iş dünyası olarak üzerimize düşen sorumluluğun bilincindeyiz.

Bu noktada devletimizin kararlı duruşunu destekliyoruz. Biz özel sektör olarak üretmeye, istihdam sağlamaya ve yatırımı artırmaya hazır olduğumuzu bir kez daha ifade etmek isterim.

Bu sürecin gerçekleşmesinde; başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere devletimizin stratejik iradesini ortaya koyan, katkı sağlayan herkese en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz. Terörsüz Türkiye hedefinin, ülkemizin birlik ve beraberliğini daha da güçlendirecek şekilde başarıya ulaşması en büyük temennimizdir.

### **Kıymetli yol arkadaşlarım**

Merkez Bankası yılın ilk yarısında sıkı ve rasyonel para politikasını kararlılıkla sürdürerek Türk lirasının reel olarak değer kazanmasını ve enflasyonun iyileşmesini sağladı. Özellikle dezenflasyon süreci açısından kritik öneme sahip enflasyon beklentileri düşerken, Temmuz ayı piyasa katılımcıları anketi bu gerilemeyi teyit etti.

Enflasyonda iyileşme ile birlikte Merkez Bankası son Para Politikası Kurulu toplantısında politika faizini 300 baz puan indirerek, yüzde 43 seviyesine çekti. Dezenflasyon süreciyle birlikte yılın kalan son 3 toplantısında da faiz indiriminin devam etmesini temenni ediyoruz. Temel beklentimiz ise, politika faizine paralel olarak ticari kredi faizlerinin de makul seviyeye inmesi ve kısıtlamaların kalkarak kredi kullanımının artmasıdır.

Büyümenin sürdürülebilirliği yalnızca fiyat istikrarıyla değil, aynı zamanda üretim ve yatırım ortamının desteklenmesiyle mümkündür. Katma değerli üretim, ihracat odaklı ekonomik aktiviteyi merkeze alan ve etkin politika araçlarıyla destekleyen bir yaklaşım, mevcut dünya konjonktüründe her geçen gün daha kritik bir ihtiyaç olmaktadır.

Bu çerçevede, hükümetimiz tarafından devreye alınan teknoloji ve proje odaklı, seçkin ve etkin yeni Yatırım Teşvik Sistemini çok kıymetli buluyoruz.

Bunun tamamlayıcısı olarak Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından açıklanan Yerel Kalkınma Hamlesi Programının, sadece bölgesel gelişmişliği değil, aynı zamanda sanayicinin rekabet gücünü, maliyet etkinliğini ve üretim kabiliyetini de artıracığına inanıyorum. Yatırımların Anadolu'ya yayılması, ülkemizin daha dengeli, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir ekonomik büyüme modeline ulaşmasında kritik rol oynayacaktır.

Yeni teşvik sisteminin, özellikle teknoloji odaklı ve dış ticaret dengesini iyileştirici yatırımlara yönelik seçici yaklaşımı, kalkınma hedeflerimizle de uyumludur. Reel sektörümüzün finansmana erişim zorluklarına çözüm getirmesi amacıyla sağlanacak teşvik ve faiz desteklerinin, yatırımları yeniden canlandırmasını temenni ediyorum.

Bu dönemde TOBB Nefes Kredisi de, KOBİ'lerimizin işletme ve yatırım ihtiyacına önemli katkı sağlayacaktır. Sürecin sürdürülebilirliği ve kapsamının genişletilmesi yönünde sanayicilerimizin beklentileri olduğunu buradan dile getirmek istiyorum.

**Değerli Meclis Üyeleri,**

Yüksek faiz oranlarının getirdiği maliyet baskısı, üretim ve yatırım ortamını ciddi şekilde zorlaştırmaktadır. Bu durum, özellikle finansal kırılganlığı olan şirketlerin devamlılığını tehdit eder hale gelmiştir. İflas ve konkordato sayıları geçen yıla göre %100'e yakın artmıştır.

Bu nedenle, mevcut borç yükü altında ezilen firmaların faaliyetlerini sürdürebilmeleri ve istihdamı koruyabilmeleri için banka borçlarının kapsamlı ve etkin bir şekilde yapılandırılması elzemdir. Bu süreç, sadece borçların ertelenmesi değil; aynı zamanda ödeme planlarının gerçekçi bir şekilde yeniden yapılandırılmasını ve firmaların yeniden ayağa kalkmasına imkân verecek destekleyici finansman araçlarını da içermelidir. Banka borçlarının yapılandırılması, iflasların önlenmesi ve konkordato ilanlarının azaltılması noktasında da kritik bir rol oynayarak, ekonominin bütününe korumak adına stratejik bir adım olacaktır.

İlgili kurumlarımızı, bu konuda kararlılıkla adım atmaya ve sürdürülebilir bir ekonomik yapı için reel sektöre nefes aldıracak düzenlemeleri bir an önce hayata geçirmeye davet ediyoruz.

Konkordato süreci ile ilgili iş dünyamızın uygulamada karşılaştığı önemli sorun alanlarından biri de, konkordato ilan eden firmaların ticari ilişki içinde bulunduğu birçok tedarikçi ve alacaklı şirketin ciddi mağduriyetler yaşamasıdır. Bildiğiniz gibi konkordatonun amacı; firmaların iflasa sürüklenmesini önlemek, tedarik zincirinin aksamasını engellemek ve istihdamı korumaktır. Bu yönüyle sistemin, üretimin sürekliliğini koruyan ana işlevi oldukça değerlidir.

Ancak uygulamada görüyoruz ki, konkordato sürecinde ödemelerin durması ya da tahsilatların uzun süre askıya alınması, domino etkisiyle sağlıklı işletmeleri de zor duruma düşürmektedir. Bu durum, hem piyasada güven sorununa neden olmakta hem de ekonomik faaliyetlerin sağlıklı şekilde sürdürülmesini zorlaştırmaktadır.

Bu nedenle açıkça ifade etmek gerekir ki, mevcut konkordato sistemi sadece borçlu firmayı değil, onunla ticaret yapan alacaklı firmaları da koruyacak şekilde yeniden ele alınmalıdır. Sistemin çok taraflı dengesini gözetten bir yaklaşıma ihtiyaç duyduğumuz açıktır.

Biz sanayiciler olarak, üretim faaliyetlerinin adaletli ve sürdürülebilir şekilde devam etmesini istiyoruz. Bu nedenle konkordato sisteminde yapılacak her revizyonun, tüm tarafları gözeten, şeffaf, denetlenebilir ve suiistimali önleyici bir anlayışla şekillendirilmesini savunuyoruz.

### **Kıymetli yol arkadaşlarım**

Bildiğiniz üzere bu ay Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu - 2024 Araştırması sonuçları açıklandı. Ankara Sanayi Odası Üyesi firma sayımız 14'ten 23'e yükseldi. Yönetim Kurulu Üyemiz Sayın Halit Erol'un firması ERL Teknik Enerji, Meclis Üyelerimiz Sayın Hüseyin Burak Akın'ın firması Baştaş Hazır Beton ile Sayın Niyazi Akdaş'ın firması Akdaş Döküm, İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında yer aldı.

İlk 500'de yer alan 50 firmamız ile birlikte ülkemizin en büyük 1000 sanayi kuruluşundan 73'ünün Odamız Üyesi olmasının haklı gururunu yaşıyoruz. Ekonomimize değer katan tüm firmalarımızı yürekten kutluyor, başarılarının artarak devam etmesini temenni ediyorum.

Sanayimiz zorlu koşullara rağmen üretmeye, yatırım yapmaya ve istihdam sağlamaya devam ediyor. Küresel belirsizlikler, yüksek maliyet baskısı, finansmana erişim sorunları ve nitelikli iş gücü ihtiyacına rağmen ayakta kalmaya çalışıyoruz.

Ancak açıklanan listenin alt kırılımları, yapısal sorunların devam ettiğini gösteriyor. İkinci 500'de yer alan şirketlerin karlılıklarında önemli düşüşler olduğunu görüyoruz. Faaliyet kârı yüzde 18,9 azalırken, vergi öncesi kârlılıkta yüzde 63,8 gibi sert bir düşüş yaşandı. Zarar eden şirket sayısı iki kattan fazla artarak 72'den 159'a yükseldi. Neredeyse her üç firmadan biri yıl boyunca zarar etmiş. Kar eden firma sayısı da ne yazık ki 428'den 341'e geriledi.

Firmaların finansman giderlerinin faaliyet kârı içindeki payı %45,1'den %80,9'a yükseldi. İlk 500 şirketlerinde ise durum daha da vahim. Faaliyet kârının %97'sini, neredeyse tamamını finansman giderine vermişler. Yani sanayicimiz bir yıl boyunca bankalara çalışmış.

Kâr edemeyen bir şirket; yeni yatırımlar yapamaz, istihdam yaratamaz, katma değerini artıramaz, teknolojik kabiliyetlerini geliştiremez. Oysa sürdürülebilir ekonomik büyümenin temelinde; kârlı, güçlü ve rekabetçi şirketler yer alır. Bu nedenle, şirketlerin

önünü açacak, maliyet yükünü hafifletecek, finansmana erişimlerini kolaylaştıracak politikalar artık bir zorunluluk haline gelmiştir.

2025 Mayıs itibarıyla, ücretli çalışanlar içinde sanayide çalışanların payı %31 ile serinin en düşük seviyesinde. Bu oran 2009'da %35,5 idi. İmalat sanayiinde ücretli çalışan sayısı Mayıs ayında 30.036, yıllık ise 143.877 kişi azaldı.

Her yıl işgücüne 1 milyonun üzerinde gencimiz dâhil oluyor. Bu durum, ülkemizin demografik gücü için bir yandan fırsat, bir yandan da ciddi bir risk oluşturuyor. Ancak son dönemde üniversite diplomalı işsiz sayımızdaki artış, bu fırsatın tehdit unsuruna dönüşmeye başladığını gösteriyor. Üniversite mezunu işsiz oranında %9,2 ile Avrupa'da maalesef birinci sıradayız.

Zaman kaybetmeden, reel sektörün istihdam yaratma potansiyelini artıracak politikalara odaklanmamız gerekiyor. Üretimi teşvik eden, dijital dönüşüm ve yeşil ekonomi gibi alanlarda işgücünü yeniden yönlendiren, girişimciliği destekleyen ve mesleki eğitimi güçlendiren adımları öncelikli hale getirmeliyiz.

### **Değerli Meclis Üyeleri,**

Son yıllarda inşaat sektöründe yaşanan ekonomik dalgalanmalar, maliyetlerdeki öngörülemez artışlar, finansmana erişimdeki zorluklar ve bürokratik engeller, birçok müteahhitlik firmasını zor durumda bırakmıştır. Bu durum, özellikle kamuya iş yapan firmalar açısından "sözleşme devri" ve "tasfiye" süreçlerini kritik hale getirmiştir.

Yüksek enflasyon nedeniyle birçok yüklenici üstlendiği projeleri yürütemiyor. Buna rağmen, mevzuatta müteahhitlerin projeleri devretmesi ya da tasfiye etmesi yönünde yeterli esneklik yoktur. Mevcut uygulamada, projelerin devri veya tasfiyesi ancak çok kısıtlı koşullarda ve bürokratik engelleri aşarak mümkün olabilmektedir. Bu durum hem yüklenici firmaları iflasa sürüklemekte, hem de kamu projelerinde gecikmelere ve kaynak israfına neden olmaktadır.

Bir diğer sorun ise, mevcut şartname ve sözleşme düzenlemelerinin piyasa koşullarına uyumlu olmamasıdır. Girdi maliyetlerinde yaşanan öngörülemez artışlar, birçok projede başlangıçta öngörülen bütçeyi geçersiz kılmakta, sözleşmelerde gerekli güncellemelerin yapılamaması müteahhitleri çözümsüzlüğe itmektedir.

Müteahhitlerin gerekçeli durumlarda sözleşme devri veya tasfiye talebinde bulunabileceği, açık ve öngörülebilir bir yasal zemin oluşturulmalıdır. Sözleşme devri ve tasfiye süreçlerinde bürokrasiyi azaltan, objektif kriterlere dayalı, hızlı işleyen kurullar oluşturulmalıdır. Uzun vadeli projelerde fiyat farkı uygulamaları güncellenmeli; döviz, enflasyona ve temel girdi maliyetlerine endeksli otomatik revizyon mekanizmaları geliştirilmelidir. Devir ve tasfiye süreçlerine girmemek için zorlanan firmalara, kamu destekli geçici finansman çözümleri sunulması gerekmektedir.

Değirmek istediğim ve çözüm bekleyen bir diğer sorun da ilaç sanayisinde yaşanıyor. Artan üretim maliyetleri, kur ayarlamaları ve geri ödeme politikalarındaki belirsizlikler sektörün sürdürülebilirliğini tehdit ediyor. Stratejik sektörler arasında yer alan ilaç sektörü, sadece sağlık açısından değil; aynı zamanda ekonomik bağımsızlık, yerli üretim ve stratejik stok güvencesi açısından da hayati öneme sahiptir.

Özellikle son dönemde ilaç sanayisinde giderek artan denetimli kur sorunu, sektörün sürdürülebilirliği açısından ciddi bir risk oluşturmaktadır. Merkez Bankası Avro alış fiyatı 47 TL civarında iken ilaç fiyat hesaplamalarında uygulanan Dönemsel Avro Değeri 21.57 TL'dir. Sadece ilaç sektörüne mahsus Dönemsel Avro Değeri uygulamasından vazgeçilerek, ilaç fiyatlarının yılda en az iki hatta üç kere güncellenmesi sektör temsilcilerinin beklentisidir.

Özellikle ilaç ve biyoteknoloji üreten sanayicilerimiz başta olmak üzere iş insanlarımızın yaşadığı diğer bir sorun, finansmana erişimde bankalar tarafından yapılan varlık değerlemelerinin gerçeğin uzağında kalmasıdır. Bankalar tarafından yapılan değerlemelerde yalnızca fiziki yapıların dikkate alınırken; marka, ruhsat, patent, yazılım, know-how ve diğer fikri mülkiyet hakları gibi maddi olmayan varlıklar göz ardı edilmektedir. Bu durum, hem krediye erişimi sınırlamakta hem de uluslararası yatırımcılarla kurulacak ortaklıklarda şirket değerinin altında bir tablo oluşmasına yol açmaktadır.

Bu varlıklar ülkemizin değeridir. Değerlemenin en iyi ve doğru şekilde yapılması, ülkemizin de değerinin artması anlamına gelir. Bu, sadece bir muhasebe veya değerlendirme meselesi değil, ülkemizin sanayi ve teknoloji hamlesinin ön koşuludur.

**Kıymetli Yol Arkadaşlarım,**

Geçen hafta IDEF 2025 Uluslararası Savunma Sanayii Fuarı için İstanbul'daydık. Savunma sanayiimizin yerli ve milli gücünün, teknolojik kapasitesinin ve stratejik vizyonunun küresel ölçekte sergilenmesinin haklı gururunu yaşadık.

Ankara Sanayi Odası Başkanı olarak yaşadığım bir başka gurur da, bu büyük organizasyonda Ankara'dan toplam 246 firmamızın yer alması oldu. Fuara katılan firmalarımızı zamanımız elverdiği ölçüde ziyaret ettik; geliştirdikleri yüksek teknolojlili ürünleri yerinde gördük ve başarılarıyla gurur duyduk.

Ar-Ge ve inovasyona dayalı sanayi yapısı, nitelikli insan kaynağı ve üniversite-sanayi iş birliği ile savunma sanayiimizin lideri Ankara'mız, ülkemizin silah ve mühimmat ihracatının da %55'ini gerçekleştiriyor.

İlki 1993 yılında Ankara'da organize edilen IDEF, bildiğiniz üzere 2009 yılından bu yana İstanbul'da gerçekleştiriliyor.

Biz, Ankara'nın savunma sanayii alanındaki bu öncü rolüyle, IDEF'in yeniden Başkentimize taşınması gerektiğine inanıyoruz. Fuara katılan firmaların önemli bir bölümünün Ankara merkezli olması; lojistik, etkileşim ve sinerji açısından organizasyonun Başkentimizde çok daha verimli gerçekleşmesini sağlayacaktır.

Milli Savunma Bakanlığımızın ev sahipliğinde, Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığımızın destekleriyle, Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfı tarafından düzenlenen İDEF'in, savunma sanayiinin başkenti Ankara'ya dönmesi çağrımızın dikkate alınmasını temenni ediyorum.

**Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son veriyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.**